

SOMALİ ÜLKE BÜLTENİ

2018

DEİK

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

İçindekiler

Genel Bilgiler	2
Siyasi Yapı	2
Genel Ekonomik Görünüm	3
Dış Ticaret	3
Ülkenin Dış Ticareti (1000 \$)	3
İthalat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)	4
Somali'nin İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$)	4
İhracat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)	4
Somali'nin İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)	5
Yatırımlar	5
Türkiye ile Ekonomik ve Ticari İlişkiler	5
Türkiye ile İkili Ticaret	5
Türkiye –Somali Dış Ticaret Göstergeleri (ABD Doları, 1000)	5
Türkiye'nin Somali'ye İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)	6
Türkiye'nin Somali'den İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$)	6
Faydalı Bilgiler	7
Yürütme Kurulu Üyeleri	7
İletişim	9

SOMALİ

Genel Bilgiler

Resmi Adı	: Somali Federal Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	: İslam kanunlarına göre yönetilen cumhuriyet
Başkan	: Mohamed Abdullahi Mohamed
Yüz Ölçümü	: 637.657 km ²
Toplam Nüfus	: 10.500.000
Ortalama Yaşam Süresi	: 54.7
Etnik Dağılım	: Somali %85, Bantu ve diğer %15
Dini Dağılım	: İslam %99, diğer %1
Konuşulan Diller	: Somali (resmi), Arapça (resmi), İtalyanca, İngilizce
Başkent	: Mogadişu
Başlıca Büyük Şehirler	: Mogadişu, Hargeisa, Bosasa
Para Birimi	: Somali Şilingi
Saat Farkı	: Yok
Resmi Tatiller	: 1 Ocak (Bağımsızlık Günü), 1 Mayıs (İşçi Bayramı), 26 Haziran (Bağımsızlık Günü)

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar:

ACP, AfDB, AFESD, AMF, AfU, CAEU, FAO, G-77, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IGAD, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, ITSO, ITU, LAS, NAM, OIC, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UPU, WFTU, WHO, WIPO, WMO

Siyasi Yapı

Somaliland'dan 1960 yılında İngilizlerin çekilmesiyle Somali devleti kurulmuştur. 1969 yılında Mohamed Siad Barre liderliğindeki darbe ile yirmi yıldan fazla bir süre sosyalist yönetime giren ülkede belli bir derece istikrar sağlanmıştır. Rejimin 1991'de çökmesinin ardından Somali'de kargaşa ve anarşi ortamı başgöstermiştir. Mayıs 1991'de kuzeydeki kabileler Awdal, Woqooyi Galbeed, Togdheer, Sanaag ve Sool idari bölgelerini içeren bağımsız Somaliland Cumhuriyetini ilan etmiştir. Somaliland herhangi bir devlet tarafından tanınmamakla birlikte istikrarlı bir yapı ve anayasal demokrasi kurulması yolunda çaba sarf etmektedir. Bari, Nugaal ve kuzeydeki Mudug bölgeleri yarı otonom Puntland'i içermektedir. 1998 yılından beri kendi kendini yöneten Puntland'in herhangi bir bağımsızlık talebi bulunmamaktadır. Puntland ile Somaliland arasında sınır ihtilafı mevcut olup 1995 yılında Birleşmiş Milletler insani yardım görevlilerinin bölgeden çekilmesiyle önemli kayıplar başgöstermiştir. Ekim 2004'te Abdullahi Yusuf Ahmed Geçici Somali Federal Yönetimi (TFG) başkanı seçilmiş ve Somali Geçici Federal Kurumları olarak bilinen bir geçici yönetim kurulmuştur. Söz konusu yönetim 275 üyeli bir meclisi içermektedir. Başkan Yusuf 2008 yılında görevinden ayrılmış, Ocak 2009'da TFG ile muhalif ARS (Somali'nin Yeniden Kurtuluşu İttifakı) arasında bir koalisyon hükümeti kurulmuş, mecliste koltuk sayısı 550'ye yükseltilmiş, genişletilmiş meclis 31 Ocak 2009 itibariyle Şeyh Şerif Ahmed'i başkan seçmiştir. 2011 yılında hükümet, 2012 yılı Ağustos ayına kadar politik dönüşüm gerçekleştirme kararı almıştır. Dönüşüm süreci 275 yeni meclis üyesi ile 2012 yılı Eylül ayında tamamlanmıştır. Bu süreçte yeni devlet başkanı Mahamud Hassan Sheikh olarak belirlenmiştir. 2017 yılında yapılan seçimlerde, yeni devlet başkanı Mohamed Abdullahi Mohamed olmuştur.

Genel Ekonomik Görünüm

	2013	2014	2015	2016
GSYİH (milyar \$)	5,352	5,950	6,111	6,336
Reel GSYİH Büyüme (%)	2,6	3,6	3,6	3,2
Nüfus (000)	13,1	13,5	13,9	14,3
Mal İhracatı (milyon \$) fob	639,6	607,8	663,3	647,4
Mal İthalatı (milyon \$) fob	1,804.4	2,032.5	2,146.4	23,960

Kaynak: EIU Country Report

Etkin bir ulusal yönetim eksikliğine rağmen Somali, büyük ölçüde canlı hayvan, havale şirketleri ve telekomünikasyona dayalı sağlıklı bir kayıt dışı ekonomiye sahiptir. Canlı hayvanlar, GSYİH'nin yaklaşık %40'ını, ihracat gelirlerinin ise %50'sini oluşturmaktadır. Somalinin tarımsal ürünlerin işlenmesine dayalı küçük sanayisi büyük ölçüde talan edilmiş ve hurda metal olarak satılmaktadır. Ülkenin başlıca tarım ve hayvancılık ürünleri arasında muz, mısır, hindistan cevizi, pirinç, şeker kamışı, mango, susam tohumu, fasulye, sığır, koyun, keçi ve balık yer almaktadır. Somali'de hizmet sektörü gelişmekte olup telekomünikasyon firmaları pek çok büyük kentte kablosuz hizmet vermekte, ve kıtadaki en düşük uluslararası görüşme fiyatları sunmaktadır. Resmi bankacılık sektörü bulunmayan ülkede para transfer hizmetleri ülke genelinde yaygınlaşmakta olup yılda 1,6 milyar dolarlık havale yapılmaktadır. Mogadişu pazarı gıda ürünlerinden en yeni elektronik araçlara kadar çeşitli ürünler sunmaktadır. Somali'nin doğal kaynakları ise uranyum, demir cevheri, kalay, alçıtaşı, boksit, bakır, tuz ve doğal gazdır.

Dış Ticaret

Ülkenin Dış Ticareti (1000 \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2013	564,152	1.887,599	2.451,751	-1.323,447
2014	643,646	2,349,582	2,996,228	-1,705,936
2015	689,815	2,340,888	3,030,703	-1,651,073
2016	646,004	2,543,045	3,189,049	-1,897,041

Kaynak : ITC-Trademap

İthalat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)

Somali'nin ithalat yaptığı ülkelerin başında Etiyopya, Türkiye, ABD, Brezilya ve Fransa bulunmaktadır.

Ülkeler	2015	2016
GENEL TOPLAM	2,340,888	2,543,045
Etiyopya	303,581	271,215
Türkiye	71,035	115,887
ABD	45,027	38,827
Brezilya	36,871	81,424
Fransa	14,314	11,945

Kaynak: ITC-Trade Map

Somali'nin İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	Ürünler	2014	2015	2016
	TOPLAM	2,349,582	2,340,888	2,543,045
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	203,873	198,886	310,647
0709	Diğer sebzeler (taze/soğutulmuş)	232,485	200,293	197,843
1006	Pirinç	96,447	112,396	128,456
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	45,153	89,404	97,360
1511	Palm yağı ve fraksiyonları(kimyasal olarak değiştirilmiş)	80,305	66,937	89,470

Kaynak: ITC-Trade Map

İhracat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)

Somali'nin ihracat yaptığı ülkelerin başında Japonya, Fransa, Güney Kore, Etiyopya ve Türkiye bulunmaktadır.

Ülkeler	2015	2016
GENEL TOPLAM	689,815	646,004
Japonya	1,488	8,251
Fransa	8,405	11,037
Güney Kore	6,515	1,923
Etiyopya	889	1,624
Türkiye	1,343	2,156

Kaynak: ITC-Trade Map

Somali'nin İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	Ürünler	2014	2015	2016
	TOPLAM	643,646	689,815	646,004
0104	Canlı koyun ve keçiler	353,255	400,877	376,618
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil)	23,707	37,812	58,639
0102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	97,638	93,036	52,935
1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	80,981	38,716	29,805
8542	Elektronik entegre devreler	5	34,074	26,66

Kaynak: ITC-Trade Map

Yatırımlar

2008 yılında 87 milyon dolar yatırım çeken Somali'de konserve meyve, her nevi meyve işleme başta olmak üzere tarımsal gıda sanayi, dericilik, süt ürünleri alanlarında yatırımcılara fırsatlar sunulmaktadır.

Türkiye ile Ekonomik ve Ticari İlişkiler

Türkiye ile İkili Ticaret

Somali ile dış ticaretimiz dalgalı bir seyir izlemekte olup 2005 yılı itibariyle 2 milyon dolara ulaşan ihracatımız 2008 yılında değirmencilik ürünlerindeki artışın da etkisiyle 8,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiş, 2009 yılında ise 3,5 milyon dolar seviyesine gerilemiştir. 2010 yılında 4,8 milyon dolar olan ihracatımız 2011 yılındaki makarna ve un başta olmak üzere gıda ürünleri ihracatımızdaki artış ve tıbbi cihazlar ile demir-çelik ihracatındaki artışlar nedeni ile 39,5 milyon dolara yükselmiştir. İki ülke arasındaki ticaret Türkiye lehine bir gelişme izlemektedir.

Türkiye -Somali Dış Ticaret Göstergeleri (ABD Doları, 1000)

YIL	İhracat	İthalat	Dış Ticaret Hacmi	Dış Ticaret Dengesi
2012	43.788	1.165	44.953	42.625
2013	58.315	1.052	59.397	57.263
2014	62.119	1.523	63.642	60.596
2015	71.035	1.343	72.378	69.691
2016	115.882	2.156	118.038	113.726
2017	143.026	1.030	144.055	141.996

Kaynak: ITC-Trademap, TÜİK

Türkiye'nin Somali'ye İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2015	2016	2017
	TOPLAM	71,035	115,882	143,026
1902	Makarnalar ve kuskus	24,061	35,496	43,327
1101	Buğday unu/mahlut unu	1,338	15,590	26,409
3004	Tedavide ve ya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar(dozlandırılmış)	5,081	5,814	10,604
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	4,033	6,684	9,845
9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	1,796	3,931	7,222

Kaynak: ITC-Trademap

Türkiye'nin Somali'den İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2015	2016	2017
	Genel Toplam	1,343	2,156	1,030
1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	518	1,444	1,001
3301	Uçucu yağlar, rezinoitler, ekstraksiyonla elde edilen yağ reçineleri ve terpenli yan ürünler, çözeltiler	2	3	20
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	0	0	9
1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	273	705	0

Kaynak: ITC-Trademap

Faydalı Bilgiler

Somali İş Konseyi

Kuruluş Yılı: 2015

Türk Tarafı Başkanı: Ahmet Sami İşler

Firma / Unvan: Albayrak Şirketler Grubu/Koordinatör

Karşı Kanat: Somali Ticaret ve Sanayi Odası

Karşı Kanat Başkanı: Mahamud Abdi Ali Gabayre

Web: www.somalichamber.so

Yürütme Kurulu Üyeleri

Ad	Soyad	Firma	Konsey Unvanı
Ahmet Sami	İşler	Albayrak Şirketler Grubu - Trabzon Liman İşletmeciliği A.Ş.	İş Konseyi Başkanı
Süleyman	Demir	Erişler Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.	İş Konseyi Başkan Yardımcısı
Zekeriye	Demirci	Demirci Aroma Gıda San. Ltd. Şti.	İş Konseyi Başkan Yardımcısı
İhsan	Şahin	Sıla Danışmanlık Bilişim Sağlık İnş. Tic. A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Orhan	Özyurt	Özyurt Madencilik İnşaat San. Ve Tic. A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Muhammed Fatih	Çelikten	Setre Konf. Teks. Kuy. San. Tic. A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Gürcan	Köylügil	Select Turizm İnşaat ve Gayrimenkul Yatırım A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Gökhan	Kazova	Kazova Yapı İnşaat Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti.	İş Konseyi YK Üyesi
Bülten	Demirca	Emaç Uluslararası Mühendislik ve Müşavirlik A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Adnan	Gültekin	Gültekin Kar İnşaat Taahhüt Tic. San. Ltd. Şti.	İş Konseyi YK Üyesi

İş Konseyi Çalışan Bilgileri

Barış Çuvalcı, Afrika Bölge Koordinatörü, +90 212 339 50 32

Evren Doğan, İş Konseyi Koordinatörü, +90 212 339 50 51

İlkimeylül Biçer, İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı, +90 212 339 50 70

Saadet Gülmez, İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı, +90 212 339 50 61

E-posta: africa@deik.org.tr

İletişim

T.C. Mogadişu Büyükelçiliği

Büyükelçi: Olgan Bekar

Adres: T.C. Mogadişu Büyükelçiliği Lido Plajı Mogadişu/Somali

Tel: + 252 619 999 223 / + 90 312 218 6370

Faks: +90 312 218 63 90

E-Posta: embassy.mogadishu@mfa.gov.tr

Somali Federal Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği

Büyükelçi: Abdullahi Mohamed Ali

Adres: Rabat Sk. No:24, G.O.P Ankara

Tel: 0090 312 436 40 28

Faks: 0090 312 436 20 29

E-posta: somemb.ankara@gmail.com

info@somaliembassytr.org

Web: www.somaliembassy.org

Somali Federal Cumhuriyeti Fahri Konsolosluğu

Fahri Konsolos: Mehmet Nezih Erdem

Adres: Nispetiye Cd. No: 101 Etiler 34337

Tel: 0090 212 359 00 00

Faks: 0090 212 287 27 27

E-posta: mne@erdem.com.tr